

«Творимо майбутнє» – проєктний менеджмент під час війни

(Із досвіду роботи Публічної бібліотеки Чернобаївської ТГ)

Черкаси 2023

Управління культури та охорони культурної спадщини
Черкаської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка» Черкаської обласної ради

«Творимо майбутнє» – проєктний менеджмент під час війни

(Із досвіду роботи Публічної бібліотеки Чорнобаївської ТГ)

Черкаси 2023

УДК 02:005.8

T28

T 28 «Творимо майбутнє» – проєктний менеджмент під час війни: досвід роботи ПБ Чорнобаївської ТГ / Упр. культури та охорони культур. спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Н. Д. Вітавська ; ред. О. І. Дяглюк]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2023. – 10 с.

У матеріалі розповідається про досвід написання бібліотекою грантових проєктів під час війни.

Видання призначене для бібліотечних працівників та спеціалістів галузі культури.

©Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка», 2023

Грантово-проектна діяльність бібліотек – один із найбільш значущих напрямків їхнього розвитку та впровадження інновацій. Особливо важливим цей напрямок став сьогодні, під час воєнних дій та агресії з боку РФ, адже передбачає посилення процесів соціального партнерства, залучення коштів на реалізацію ідей із вирішення питань розвитку громади й підтримки її жителів.

Чорнобаївська публічна бібліотека розпочала свій грантово-проектний шлях з участі та перемоги у проєкті «Інтернет для читачів публічних бібліотек» за сприяння посольства США в Україні, потім була перемога у «Бібліомості» та інших.

Бібліотечні працівники користувалися найменшою нагодою, щоб взяти участь у грантах. Так у 2021 році розроблено еко-мистецький проєкт «Зробимо Чорнобай красивим та квітучим» на конкурс із визначення програм, розроблених інститутами громадянського суспільства, інфраструктурний грант № 3 від House of Europe «Створення студії подкастів та відеофільмів з історії громади», інфраструктурний грант від House of Europe № 4 «Смарт-бібліотека: інтерактивний мобільний простір для навчання та творчого дозвілля», подано заявку на конкурс проєктів від Британської Ради «Ідеятон Активних громадян 3.0». Деякі не стали переможцями, а дію двох останніх припинено у зв'язку з війною.

У січні 2022 року Публічною бібліотекою за підтримки відділу культури, молоді та спорту Чорнобаївської селищної ради, ініціативної молоді населеного пункту здобуто перемогу у грантовому конкурсі проєктів соціальної дії Мистецький простір «Артсквер» із проєктом «Зміцнення міжсекторальної співпраці для соціальної згуртованості (SC3)», за фінансової підтримки Європейського Союзу та Британської

Ради в Україні. Сума виграшу склала 75 000 грн. Важливим стало те, що незважаючи на війну в Україні, кошти від донорів надійшли і проєкт почав своє життя. Його реалізації допомагали Чорнобаївська селищна рада, ТОВ «Будівельне управління–77», ПП Муньки М. М., жителі, завдяки чому в селищі створено комфортну вуличну зону для проведення змістовного дозвілля. У Чорнобаєві створили молодіжний мистецький простір зі сценічним помостом, зони для творчості з відповідним облаштуванням, придбали переносні меблі для проведення майстер-класів. За підтримки місцевих меценатів, активних односельців влада облаштувала пішохідні доріжки, місця для відпочинку. Бібліотека уклала договір про співпрацю з відділом культури, молоді та спорту щодо проведення культурно-мистецьких заходів у даному просторі та надання за необхідності музичної апаратури.

На облаштованій території бібліотекарями, працівниками будинку культури, музичною школою проведено молодіжний творчий вечір «Алло, шукаємо таланти!», на якому обдаровані чорнобаївці представили свій музичний, пісенний, літературний доробок. В окремому просторі відбувалися майстер-класи, де народні умільці навчали вишивати бісером, в'язати іграшки, ділилися секретами соломоплетіння. В «Артсквері» можна було придбати вироби умільців, таким чином долучитися до збору коштів для ЗСУ. Було створено ряд фотозон, діяли виставки творчості літераторів та народних майстрів громади.

Цікавим заходом був артфест «У пошуках скарбів», складовою якого стали конкурсно-розважальні заходи для дітей та молоді з елементами квесту, ігри, мистецькі номери.

Учасники ознайомилися з можливостями простору «Арт-сквер», дізналися все про скарби нашого народу (слово, книга, українська пісня та ін.). Учасники зробили висновок, що Україна та її народ – це скарб, який потрібно берегти та захищати.

У мистецькому просторі завжди людно, відбуваються заходи-зустрічі з місцевими митцями, письменниками. Відвідувачі – різні категорії жителів громади. Особливо потрібним стало таке спілкування для учасників Молодіжного центру молоді з особливими потребами, інклюзивно-ресурсного центру «Промінчик».

Що дає проєкт? Згуртованість громади, відчуття шани та гордості за своїх земляків, віри в успішне майбутнє. Заходи, що відбуваються в рамках проєкту, розвивають молодіжну творчість, думки, спонукають до підтримки всіх, хто її потребує.

Незважаючи на складну ситуацію у країні, бібліотекарі Чорнобаївщини й далі беруть участь у різноманітних проєктах, інвестиції та користь від яких отримують не лише їхні заклади, а й уся громада. Про це свідчить перемога в конкурсі проєктів у межах реалізації програми #ZMINA_2_0 «Субгранти для культурних проєктів» від Міжнародного БФ «Ізоляція» за фінансової підтримки ЄС (сума грантових надходжень – 1650 євро). Це – артпроєкт «Сильні разом», метою якого стало згуртування дітей сільських населених пунктів громади та дітей з внутрішньо переселених родин, виявлення та розвиток їхніх творчих здібностей, проведення дозвілля шляхом залучення до участі в заходах національно-патріотичного напрямку, краєзнавчого характеру тощо.

Цікавим стало проведення заходів із національно-патріотичного виховання у вигляді квестів «Україна починається з тебе». У смт Чорнобай та в бібліотеках-філіях с. Лукашівка, Велика Бурімка, Хрестителеве, Веселий Хутір пройшли п'ять квестів за локаціями: «Літературна», «Україна мистецька», «Козацька скриня», «Заплутані записки», «Збери літери». Учасники навчилися спілкуватися, працювати в команді, мали можливість поглибити знання про Україну. Заключною локацією стала «Станція єднання», де діти із числа ВПО та місцевої громади спільно склали з отриманих пазлів вислів поета Василя Симоненка та карту України.

У ПБ Чорнобаївської ТГ було проведено 5 творчих лабораторій «Щасливі в творчості». Їх метою стало виявлення здібностей дітей за напрямками: створення патріотичних малюнків, національних оберегів та коробок. За умовами гранту, заключним заходом став артфест «З Україною в серці», що відбувся у смт Чорнобай та поєднав виступи вихованців школи мистецтв, виставки майстринь селища з елементами майстер-класів. До проведення останніх залучили майстринь з обмеженими фізичними можливостями місцевої громади та ВПО (м. Краматорськ). Учасники складали патріотичні пазли «Лісова пісня», «Пес Патрон», «Т. Шевченко», брали активну участь у вікторинах з історії України.

У межах проєкту в заходах взяли участь 440 осіб (100 із них – діти із сімей ВПО). За кошти гранту у бібліотеках з'явилися банер для артскверу, футболки для учасників заходів, розкладні меблі, виставкові стенди, матеріали для проведення майстер-класів.

Основним у проєкті стала згуртованість молоді різних соціальних груп, активізація участі в житті громади, отримання нових знань з історії України, творча реалізація.

Особливу увагу в бібліотеках приділяють роботі з ветеранами, які воювали раніше, і учасниками бойових дій, котрі боронять нашу державу нині. Перемога ПБ у проєкті «СпільноХаб» – інформаційно-дозвіллевий простір» із проєктом «Шлях стійкості: підвищення стійкості українців через посилення можливостей психосоціальної підтримки ветеранів», який впроваджується міжнародною організацією з міграції (ІОМ Ukraine) у партнерстві з ГО «СТАН» за фінансування Федерального Міністерства закордонних справ Німеччини, відкриває більше можливостей для підтримки ветеранів та їхніх сімей (сума грантових коштів – 20 000 євро). У публічній бібліотеці створено інформаційно-дозвіллевий креативний простір «СпільноХаб». Метою є сприяння соціальній реінтеграції та згуртуванню ветеранів, родин учасників бойових дій, ВПО та соціально-незахищених категорій населення, підвищення рівня соціальності згуртованості в Чорнобаївській громаді через культурні активності.

Восени 2023 р. для учасників ініціативної групи проведено тренінги фасилітаторами проєкту «Шлях стійкості» Наталією Мороз, Раїсою Комар та Альоною Коніною, які навчали розробляти план згуртування ветеранів і взаємодії різних соціальних груп населення. Тренери й учасники визначили можливі ризики, які можуть виникати під час реалізації проєкту, та шляхи подолання проблем. Складено план заходів, особливе місце відведено проведенню тренінгів, заняттям психоемоційного розвантаження, взаємодії між членами

громади, представниками різних соціальних груп. Використовуються такі форми бібліотечної роботи, як презентації книг, особливо авторів-ветеранів; проведення літературно-мистецьких вечорів, зустрічі-персоналії з воїнами та ветеранами.

Важливим напрямком стало навчання з використання ІТ, проведено 6 тренінгів на базі ІРЦ для ветеранів смт Чорнобай та сіл Красенівка, Хрестителеве, Веселий Хутір, Лящівка.

Проект реалізується до липня 2024 р. На меті – залучити до участі у ньому понад 2240 членів цільової аудиторії територіальної громади. Матеріальна база Чорнобаївської ПБ поповниться комп'ютерним і мультимедійним обладнанням, цифровим фотоапаратом, світловим пісочним столом, книгами українських та зарубіжних авторів, матеріалами для проведення майстер-класів.

Бібліотека підписала договір про співпрацю з DOCU\CLUB за проектом «DOCUDAYS UA» щодо створення кіноклубу медіапросвіти з прав людини «Світ кіно».

У грудні 2023 р. ПБ Чорнобаївської ТГ отримала чергову перемогу у проекті «Бібліотечний ігроленд». Сума гранту – 100 000 грн.

Сьогодні працівники Публічної бібліотеки не зупиняються на досягнутому. На черзі – 2 нові гранти. А це – інвестиції в розвиток культури Чорнобаївщини, підтримка влади. Заклад став центром соціальної адаптації, просвітництва, інформаційної підтримки. Це місце, куди хочеться приходити.

Досвід роботи

«Творимо майбутнє» – проєктний менеджмент під час війни

Укладачка **Н. Д. Вітавська**

Відповідальна за випуск **Л. Д. Дядик**

Редакторка **О. І. Дяглюк**

Комп'ютерне опрацювання **І. П. Білоус**

Формат 60x84/16

Видавець і виготовлювач
Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка»,
вул. Байди-Вишневецького, 8, м. Черкаси, 18001

Підписано до друку 18.12. 2023. Тир. 50. Ксерокс ОУНБ
імені Тараса Шевченка